

de gewoonte heeft op 1° Maart, onmiddellijk bij het opstaan, het volgend schietgebed op te zeggen :

“ O Meert,

Pak me toch niet mee met uwen steert ! „
en ze stelt een stoel vóór *de kachel*. Niemand mag dien stoel tot den middag aanraken, anders zou zij gedurende de maand sterven. Haar moeder deed zoo en die is meer dan negentig jaar oud geworden. Dergelijk gebruik moet ook in Brabant gekend zijn. Maurits Sacré geeft in zijn Folkloristisch Kalender voor Brabant (De Brabander, IIIe jg, blz 41) een soortgelijk gezegde op, opgeteekend te Merchtem :

“ Welkom Mieet, mou trekt maa nie mee me a stieet „
maar deelt geen gebruik mee.

Wij zouden onze zanters dankbaar zijn, indien zij ons nadere inlichtingen wilden verstrekken over die eigenaardige gewoonte, ongetwijfeld een overblijfsel van animisme, de primitieve volksvoorstelling der omgeving, waarvan heden ten dage nog zooveel bezinksels in het volksgeloof en de volkstaal te vinden zijn.

F. VAN ES.

Volkshumor.

Lijst der reeds aangeteekende en verzamelde Spotgezegden
en-rijmpjes op Oostvlaamsche Gemeenten (1)

25. ESSCHE (St. LIEVENS) : “ 't Heilig Essche. „

De inwoners van dit dorp gaan door voor zeer vrome lieden en worden zelfs in de omliggende gemeenten “ *kwezels met hun zwarte kousen* „ bijgenaamd. (Meegedeeld door den h. De Koker, gemeentesekretaris te St. Lievens-Essche).

26. GAVERE : a) “ *Als men te Gavere komt, kent men den prijs van de boter* „ Volkskunde, V, 133. De Raadt.

(1) Zie IV jg, blz 22, blz 42.

- b) « *Gaver zulle, (dorpel)
Asper bulle (of turre),
En Kapelleken ten Ast
Zij' waterpas* ».

(Waterpasrijmpje, zie Asper). Teirlinck (I, 448).

27. GEERAARDSBERGEN :

- a) « *De volontairen van Grammon,
die lieten stelen hun kanon,
Zij excerceeren gelijk de koeien,
en ze stelen al de savoeien!
Rokkedokkedok,
met eenen krommen kop!
z'hebben een geweer gelijk n'en bloemkoolstok* ».

(Dit rijmpje dagteekent waarschijnlijk uit 1830.
Te Denderwindeke). Volkskunde, I. 86.

- b) « *Te Geeraardsbergen Grammont,
Woont 'nen dief larron.
'k Joeg hem uit mijn huis maison,
Met 'nen grooten stok bâton ;
Want hij wou pakken mijn verken cochon,
En dan joeg ik hem bij den baron
Van Strijtom. (lees Strijthem).*

(Denderleeuw). Volkskunde, I, 265.

28. GENT : a) *Brussel en Gent (of Gent en Brugge) en zijn
op eenen dag nie' gebouwen (gemaakt).*

(Spreekwoord. Men moet geduld hebben). Teirlinck
(I, 474), Joos (blz 248).

- b) “ *Zoudt gij niet zeggen, dat hij Brussel en Gent heeft* „
(Gezegd van iemand, die als rijke handelt en het
niet is). Joos (Idioticon, blz 248).

- c) “ *Gent en Antwerpen hebben* „ (Zeer goede kaarten
hebben) Joos (blz 78).

- d) “ *Iemand Gent toonen of laten zien* „.

(Tergspel. Iemand — vooral een kind — met
beide handen het hoofd drukken en hem zoo
optillen). Teirlinck (I, 474).

- e) " *Gent is bot* „.
(Uit den volksmond). Zie ook Ronse.
- f) " *Dat hij te Gent op de fluitjesmarkt kwam, hij ware zijn beenen kwijt.* „
(Wordt in 't Waasland gezegd van iemand, die lange magere beenen heeft). Joos (blz 219).
- g) " *Doet hem naar Gent om te hergieten* „.
(Wordt in West-Vlaanderen gezegd van iemand die gek handelt of dwazen praat vertelt). Biekorf (IV, 44).
- h) " *Een Gentsche reis* „.
(Wordt in West-Vlaanderen gezegd voor een verre reis. Herinnering aan den tijd toen men te voet reisde) Biekorf (III, 236).
- i) " *Hij kout er af, alsof hij ons den schat van Gent meegebracht hadde!* „
(Wordt in West-Vlaanderen gezegd van iemand die boft met hetgeen hij gegeven heeft). Biekorf (III, 236).

29. WIJKEN VAN GENT : A) AKKERGEM : a) " *Geen weer gelijk te Akkergem* „.
(Gezegd in geval van slecht weer. Zie Baardgem en Daknam. Zelfde vertelsel als te Daknam). De Raadt.

b) " *De Wijk van alle miseriën* „.
(Deze wijk wordt zoo genoemd, omdat de godshuizen, de gevangenis en het weezenhuis zich aldaar bevinden). G. Celis, (Akkergem, blz 9).

B) ROOIGEM : « *Het Rooïgembloed*
Kan voor alles dienen ;
Het Rooïgembloed
Is voor alles goed ».

(Werd vroeger gezongen met begeleiding van klompengeklop door de jongens van Rooigem, wanneer ze zich groepsgewijze begaven naar Akkergem- of Koolegemkermis op 2ⁿ Zondag van October). G. Celis, (Akkergem, blz 18).

30. GIJZEGEM : " *Gijzegem geprezen* „ Zie Lede.
31. GODVEERDEGEM : Wordt spottenderwijze " *Godverdommegem* „ genoemd. Teirlinck (III, 371).
32. GREMBERGEN : " *En Grembergen bemint het bier* „
(Zie Lebbeke). De Raadt.
33. HAMME : a) " *Een Hamsche wuiten krijgt jaarlijks een nieuwen steert.* „ De Raadt (zie spotnamen).
- b) « *Ramplamplam,
De boeren van Ham,
De boeren van Zeel ;
Drij patatten aan éenen steel.* »
(Kinderrijmpje). Volk en Taal (I, 61) De Cock en Teirlinck (VIII, 120).
- c) « *Hamsche kweikers,
Luizen mee eikes,
Luizen mee vlooiën,
Ge moet van armoe
Naar Elverseel komen schooiën.* »
(Te Elversele uit den volksmond) Medegedeeld door den h. P. Van den Broeck, Hamme.
- d) " *Hij heeft om 'nen Hamschen bleek geweest.* „
(Hij draagt een hoogen hemdsboord) Joos (blz 275)
- e) " *Achteruitgaan gelijk de zeeldraaiers van Hamme,* „
(Achteruitgaan in zijn zaken) Joos (blz 275).
34. HERDERSEM : " *Herdersem is een gehucht van Wieze.* „
(Te Wieze). De Raadt.
" *'t Sas van Wieze te Herdersem* „
(Het sas staat op 't grondgebied van Herdersem, maar wordt 't Sas van Wieze genoemd) De Raadt.
35. HERZELE : " *Hij (zij) is naar Herzele de ganzen gaan wachten.* „
Wordt te Aalst en omliggende gemeenten gezegd van iemand, die veel tijd nodig heeft om een boodschap te doen of die reeds lang van huis weg is.

De inwoners van Herzele worden benevens *makraan-*
gasten (zie Ovl. Z., III, blz 105) ook *ganzenwachters*
bijgenaamd. Zie hier wat ons de h^r Van den
Driessche, gemeentesekretaris aldaar, mededeelt
over den oorsprong van dezen laatsten spotnaam :

Vroeger bestonden hier twee familiën, die zich uit-
sluitend toeleghden op het kweeken van ganzen ;
de eene woonde op de wijk Driesch, de andere
op de wijk Sint-Rochus. Dagelijks werden de
ganzen naar de breedde buitenbanen geleid, waar-
van de kanten met gras begroeid en de grachten
met water voorzien waren. Des winters mochten
ze bijna overal in de weiden loopen om wille van
den mest. Die kweekers werden nooit anders dan
" *de ganzenwachters* „ genoemd en pars pro toto de
gansche bevolking werd ten slotte alzoo bijge-
naamd. De eerste kwekerij hield op in 1881, de
tweede in 1899.

36. HILLEGEM : " *Op zijn Hillegemsch* „
(Op een dwaze, domme manier). Teirlinck (II, 48)
" *Te Hillegem en kunnen ze niet tellen* „.
(Zie Edelare.)

37. HOOTOND (wijk van Ronse),
« *Hootondsche brakken,*
Luizen met zakken,
Vlooiën met hoopen,
Ze moeten ze naar Kwaremont gaan verkoopen ».
(Te Kwaremont). Volksk., I, 226.

38. IDDERGEM : a) *Die van Eeregem (Iddergem) gaan naar*
den hemel.
(Zie Denderleeuw)

b) " *Eeregemsche troeljen,*
Ze sch . . . ten in eele (hunne) moeljen,
Ze verkoopen eelen (hunnen) str . . .
Tien oordjes van 't pond „.

(Te Denderleeuw). Volkskunde, I, 265.